

Jaarverslag 2019-2020 van de Historische Vereniging Alkmaar

Huisvesting

Huisvesting bestuurskantoor

Adres: Nassaulaan 43 Alkmaar.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur bestond na 10 april 2019 uit: Carol Korringa, voorzitter; Anneke Goddijn, secretaris; Lucas Zimmerman, penningmeester; Feyko Alkema werkgroepen pré-advies ruimtelijke kwaliteit en Kunst & Geschiedenis; Rob de Vries, archeologie en ruimtelijke kwaliteit; Netty Bleichrodt, wandelingen; Klaas te Bos, plv. voorzitter, lezingen, werkgroep documentatie en vertegenwoordiger van het bestuur bij AlkmaardersopdeKaart en het Alkmaars Historisch café; Joost Cox, hoofd- en eindredacteur Oud-Alkmaar, Jos Stroomer, Monumentenloods en werkgroep pre-advies ruimtelijke kwaliteit; Rob Marijn, Pr en media.

Financiën

In 2019 was het beeld van Truus Wijsmuller ook in financieel opzicht een bijzondere activiteit. Om de baten en lasten over de afgelopen en komende vergelijkbaar te houden is ervoor gekozen om de inkomsten en uitgaven voor dit beeld apart te verantwoorden onder het project Truus Wijsmuller.

Balans

Op de balans is het eigen vermogen gesplitst naar doelen en gebruik doormiddel van een basis- en continuïteitsreserve naast de vrije reserve en een garantstelling. Op die manier worden de bestemmingen van de vermogensbestanddelen benoemd.

Baten

In 2019 is € 29.844,-- aan contributie en aan donaties € 1.975,-- ontvangen. Dit is € 1.529,-- minder dan in 2018. Met de overige inkomsten uit de verkoop boeken, rente, de monumentenloods en de Pinkster 3, komen de totale inkomsten van de HVA over 2019 uit op € 38.932,--. Dat is € 1.374,-- meer dan in 2018. Dit wordt mede veroorzaakt door de inkomsten uit de monumentenloods.

Lasten

De trend van de afgelopen jaren van het hogere uitgaven is ook in 2019 zichtbaar met € 47.117,--. Dit is voor de toekomst vertaald in de meerjarenbegroting. Ondanks het regelmatig naast elkaar leggen van de begroting en de uitgaven in 2019 zijn de kosten op onderdelen beduidend hoger uitgekomen dan begroot. Bij een aantal posten was er duidelijk onvoldoende begroot, zoals bij de Puienprijs en de subsidies. De hoger kosten voor het eindejaarsgeschenk zijn veroorzaakt door kosten uit 2018. Bij onderdelen de ledenadministratie en de portokosten zijn de kosten vermengd, waardoor er enerzijds overschrijding bij porto en een onderschrijding bij de ledenadministratie optreedt. Per saldo is er een onderschrijding.

Resultaat

De hogere uitgaven hebben geleid tot een tekort over 2019 van - € 8.184,--. Dit resultaat is ten laste gebracht van het vrij te besteden eigen vermogen van de HVA.

Vermogen

Het vermogen van de HVA belooft per 31 december 2019 een bedrag van € 212.346,--. Dit ondanks het negatieve resultaat. De vooruitbetaalde contributie is hier debat aan.

Project Truus Wijsmuller

Het project Truus Wijsmuller zijn de donaties van particulieren, instellingen en de toneel en filmvoorstelling geïnd en zijn de uitgaven voor publiciteit en toneelvoorstelling betaald. Het batig saldo van €

52.000,-- is aan het eind van het jaar aan de gemeente overgemaakt voor het betalen van de ontwerp en maakkosten van het beeld. De rest van het batig saldo van € 190,-- wordt in 2020 samen met de nog te ontvangen donaties aan de gemeente overgemaakt.

Ledenaantal

Het ledenaantal is in 2019 met 18 leden gegroeid ten opzichte van 2018. Per 31 december 2019 heeft de HVA 1.485 leden.

Activiteiten

Lezingen

In de periode 2019-2020 heeft het bestuur de volgende 7 lezingen georganiseerd:

10 april 2019: lezing door Willem Haakma Wagenaar en Edwin van de Brink over de renovatie van het plafond van de consistoriekamer van de Grote Kerk;

1 oktober 2019: lezing door Jos Schouvenaars over Nicolaes de Wit;

5 november 2019: lezing door Nancy de Jong en Ferry van den Oever over het geofysisch onderzoek naar de kastelen Middelburg en Nieuwburg te Oudorp;

3 december 2019: lezing door Klaas te Bos over Frederik de Houtman;

7 januari 2020: lezing door Hubert van Onna over Cornelis Drebbel;

4 februari 2020: lezing door Harry de Raad over de ontwikkeling en bouw van het Hoefplan;

3 maart 2020: lezing door Leen Spaans over Truus Wijsmuller.

Alkmaars Historisch Cafe (AHC) en Stichting Alkmaarders op de Kaart.

Het bestuur van de HVA heeft meegewerkt aan de activiteiten van deze twee instellingen. Het AHC heeft een zevental lezingen georganiseerd. In de reeks Alkmaarders op de kaart is in de periode 2019/2020 een kaart verschenen over burgemeester Fontein Verschuur en het NH-kanaal. Voorts is voor de Alkmaarsche Courant – onder de noemer “kerken op de kaart” – een serie artikelen gemaakt die in het najaar van 2019 in de krant zijn gepubliceerd.

Documentatiegroep

De documentatiegroep is bijna wekelijks op dinsdagmiddag aan het werk geweest in ons kantoor aan de Nassaulaan. De werkgroep is doorgegaan met het op orde brengen van het archief (inventarisatie van foto's, boeken, prentbriefkaartalbums en de inventarisatie van krantenartikelen). De werkgroep heeft voorts belangstellenden ontvangen die op zoek waren naar informatie, vele via de e-mail ontvangen vragen beantwoord en boeken verkocht via de website “het boekwinkeltje”. De werkgroep bestaat uit Bert Muis, Bart van den Bosch, Bob van der Schaaf, Mart Hagenbeek, Wim Bonfrer en Klaas te Bos.

Alkmaar. Zijn er nog vragen?

Door de leden van de documentatiegroep plus enkele bestuursleden zijn de 400 vragen ten behoeve van het kaartspel “Alkmaar. Zijn er nog vragen?” gemaakt. Het spel is in oktober 2019 gereedgekomen. Leden van de HVA hebben een exemplaar van het kaartspel als eindejaarsgeschenk kunnen ophalen.

Wandelingen 2019

De HVA-gidsengroep telt 11 personen. Bert Muis. Mart Hagenbeek, Marlies ten Berge, Jan van Baar, Jan Nachbar, Guus Breebaart. Otto Magel, Paul Silvius. Peter de Rover, Loes van der Meulen en Frank Elzas (vanaf september 2019)

De 5 wandelingen ontstonden rond de thema's 'Toren en Torentjes', 'Tussen spoor en Westerweg', 'Steegjes', 'Plekken van Plezier' en 'Historisch Winkelen'.

Alle wandelingen waren een succes en werden door een enthousiast publiek meegelopen.

In totaal meldden 585 personen zich aan. (2018: 420, stijging 39%)

Ook niet-leden mogen aan deze gratis wandelingen deelnemen. Diverse wandelaars zijn lid van onze vereniging geworden.

Open Huis 2019

De ontvangstgroep bestaat uit vijf personen: Bert Muis, Mart Hagenbeek, Wim Bonfrer, Bart van den Bosch en Netty Bleichrodt-Vegter.

We ontvingen 9 maal bezoek op ons kantoor aan de Nassaulaan 43 (in totaal 69 personen) en 1 maal, tijdens Open Monumentendag, in 'De Lutherse Kerk', Oudegracht 187. (45 personen hadden speciaal belangstelling voor de acties van de HVA).

Onze gasten komen om te praten over de geschiedenis van Alkmaar. Ons archief op zolder is daarbij zeer in trek. Soms gaan de vragen special over de straat of huis waarin zij wonen. Ook zijn er bezoekers die historische aanvullingen komen brengen in de vorm van teksten en foto's. Dan zijn er nog mensen die over ons gehoord of gelezen hebben en speciaal komen om lid te worden van de HVA. Conclusie: Nassaulaan 43 is de huiskamer van de Historische Vereniging Alkmaar

Werkgroep pré advies voor ruimtelijke kwaliteit

De werkgroep vergadert tweewekelijks op woensdagmiddag en bespreekt de aanvragen van bouwplannen in de binnenstad, de schil om de binnenstad zoals Spoorbuurt en Emmakwartier en de historische toegangswegen als de Kanaaldijk en de Herenweg in Oudorp.

Tevens worden plannen in de Schermer en Graft de Rijk behandeld. Van de bespreking wordt verslag gemaakt dat aan het college van Burgermeester en Wethouders wordt gestuurd. Een kopie van het verslag wordt aan de Commissie voor ruimtelijke kwaliteit meegestuurd. De commissie bestaat uit de volgende leden: voorzitter: Feyko Alkema, leden: Fred Hoek, Martien Verkerk, Rob de Vries, Guus Küpfer, Henk de Visser, Lucas Zimmerman, Jos Stroomer, Mark Groot en Anton Geijer. In het tijdschrift Oud Alkmaar worden de belangrijkste bouwaanvragen en het commentaar van de werkgroep daarop besproken.

Puienprijs

Puienprijssavond is dit jaar voor de 15^e keer gehouden. In november 2019 zijn de puienprijzen uitgereikt aan 4 winnaars die door de jury gekozen waren, een Jeugdpuiprijs gekozen door leerlingen van csg Jan Arentsz, en de Publiekspuienprijs op basis van een record aantal stemmen (bijna 900). Ter voorbereiding van de keuzes heeft de Puienprijscommissie in 2019 weer veel gevels bekeken en de selectie van de nominaties werd gemaakt uit een longlist van ca. 100 panden, die in de twee jaar voorafgaande aan 1 juli 2019 gereed zijn gekomen na een verbouwing, nieuwbouw of restauratie. De Puienprijssavond kende een grote belangstelling met ca 150 bezoekers en een boeiend betoog van wethouder Christiaan Braak voor wat betreft de ruimtelijke kwaliteit in/om Alkmaar, nu en in de toekomst.

De Puienprijscommissie bestond dit jaar uit Henk de Visser, Feyko Alkema, Henk Krabbendam, Jacqueline van Latum, Lucas Zimmerman, Mark Groot, Anne Pauptit, Steven Kalverdijk en Carol Koringa.

Werkgroep Archeologie

Ook in 2019 is weer overleg geweest met de afdeling archeologie van de gemeente.

Het is altijd heel plezierig om met Nancy de Jong en Peter Bitter te overleggen over wat zich allemaal heeft voorgedaan. Zo ook dus in 2019.

Belangrijk werk van de archeologen is om al het veldwerk te vertalen in bruikbare en terug te vinden archiefstukken.

Daar is steeds veel tijd mee gemoeid, soms onderzoeken van jaren her dus is het maken van een goed bruikbaar archief van groot belang. Het gaat niet alleen over het vinden en schrijven van geschiedenis maar het moet ook gedeeld kunnen worden. Archeologie, overigens net als de afdeling erfgoed zijn heel actief met de nieuwsbrief en op sociale media.

Door kennis te delen ontstaat er grote betrokkenheid bij stad en geschiedenis bij de inwoners van Alkmaar.

Naast een aantal onderzoeken bij verschillende bouwactiviteiten stak één project wel met kop en schouders boven alles uit. De kastelen.

Door nieuwe technieken kan met tegenwoordig door de bodem heen kijken. Die informatie, gespiegeld aan intensief archiefonderzoek maakt dat het verhaal van middeleeuws Alkmaar steeds helderder wordt. Wat was het leven zo ten noorden van de Oudorperpolder. Wie woonde daar. Niet alleen de grote stenen kastelen maar ook de nederzetting, de loop van de Munnikenweg. Allemaal bijzonder interessant en we gaan er nog erg veel van horen, ook landelijk want er is veel belangstelling voor onze echt bijzondere kastelen en bijgebouwen.

Open Monumentendag.

Dit jaar waren we in de Lutherse Kerk met een tentoonstelling rond het thema Plekken van plezier met foto's en met gedichten van het Alkmaars Dichtersgilde.

Oud Alkmaar

De redactie in 2019 bestond uit Joost Cox, Lisa Oskamp, Carly Misset en Gery Baars.

OA 1 bevatte: Lisa Oskamp, 'Alkmaarse soldaten in Franse dienst'; Joost Cox, 'Staartster boven Alkmaar 1681'; Joost Cox, 'Art Deco wandtapijt voor de provincie' en Marlies ten Berge, 'Franse gravin in Alkmaar'.

OA 2: Gonna de Reus, 'Kerkhof bij Grote Kerk weer zichtbaar'; Anne Pauptit, 'De Alkmaarse monumentenloods'; Charlotte Hoitsma, 'Raadselachtige zilveren tashaak'; Netty Bleichrodt, 'Beeldenstorm of stedelijk protest?' en Joost Cox, 'Vaandel van de Alkmaarse Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht'.

OA 3: Carly Misset, 'Met de meeste eere en luijster'; Joost Cox, 'Kennis is pracht[ig]'; Emma Reijngoud, 'Heer Roel, een Alkmaarse priester'; Joost Cox, 'Schilderij Machteld Suys'; Leen Spaans, 'Alkmaarse nonnen op de vlucht' en Diederik Aten, 'Maria Angelica Daey. Vrouw in een mannenbolwerk'.

Monumentenloods

Het jaar 2019 is het eerste volle jaar waarin de werkgroep monumentenloods gedraaid heeft. De werkgroep heeft een methode van inventarisatie opgesteld en toegepast op de aanwezige deuren. Twee deskundigen hebben de HVA advies gegeven over de verkoop van materialen, inclusief die materialen met een waardevol erfgoedgehalte. Met de gemeente is een gebruiksovereenkomst en de consignatieovereenkomst gesloten. Verder heeft de werkgroep acties ondernomen om meer bekendheid aan de loods te geven. Columns, nieuwsfeiten (komst wethouder, aanbidding plaquette aan Jan Arentscollege,) hebben de kranten gehaald. Twee pagina's brede beschrijving van de loods in het NHD heeft veel reactie gegeven.

Steeds vaker komen mensen langs om te kijken of er iets voor hun gading bij is. Bezoekers geven positieve reacties, vooral als zij iets vinden wat zij kunnen gebruiken. De omzet van de verkopen stijgt. Ook inwoners uit de gemeente en regio komen ook steeds vaker spullen brengen. Laatst nog een zeer waardevolle deur uit Bergen.

Periodiek overleg over de verbouwing van de loods aan de Torenburg loopt goed. De gemeente als eigenaar van het pand bepaalt de verbouwing. Als werkgroep hebben we adviezen gegeven.

De doelstelling van de loods is aangescherpt. We willen een loods opbouwen voor spullen die aard en nagelvast in huizen gezeten hebben. Spullen die dat niet zijn hebben we verkocht dan wel herplaatst. We zoeken actief nieuwe eigenaren voor bij voorbeeld een hijsblok, een weegschaal, oud en antiek gereedschap.

Oud Alkmaar prijs

Deze prijs werd op 10 april uitgereikt aan Marlies te Berge (16 jaar redactielid) en Jan Drewes (14 jaar redactielid). De derde nominatie is voor Christi Klinkert, voor haar opmerkelijke werk als curator van het Stedelijk Museum Alkmaar.

Kunst & Geschiedenis

De commissie bestaat uit Anneke Goddijn, Netty Bleichrodt, Feyko Allkema, Leen Spaans en John Ibink. De commissie zette zich in voor het behoud van het Karrer relief in de Vondelstraat. De hoofdbezigheid was echter de fundraising voor het beeld van Truus Wijsmuller en de verspreiding van de kennis over haar leven d.m.v. publicaties in de media: Oud Alkmaar, de lokale kranten, NH

dagblad, website en facebook. Er werden twee voorstellingen van het Toneelstuk Tante Truus en Mammie Mies georganiseerd, een lezing door de documentairemaaksters van Truus' Children en een lezing door Leen Spaans. Het kleimodel van het beeld was tijdens de expositie van Open Monumentendag te zien in de Lutherse Kerk. Met de beeldhouwsters was gedurende het hele proces van het maken van het beeld contact. Een speciale bevrijdingskrant over Truus Wijsmuller komt uit en een pop-up museum op de Laat in combinatie met een onderwijsproject. Het beeld is klaar. De commissie organiseert tezamen met de Gemeente de onthulling van het beeld op 21 april. Vanwege de vele werkzaamheden is de commissie aangevuld met Rob Marijn, Ruud Kerstens en Karel Beentjes.

Pinksterdrie

De Pinksterdrie excursie ging op 11 juni naar Dordrecht met 80 deelnemers.

Publiciteit

* Wekelijkse column van bestuursleden in het Alkmaars Nieuwsblad

Website: www.hvalkmaar.nl